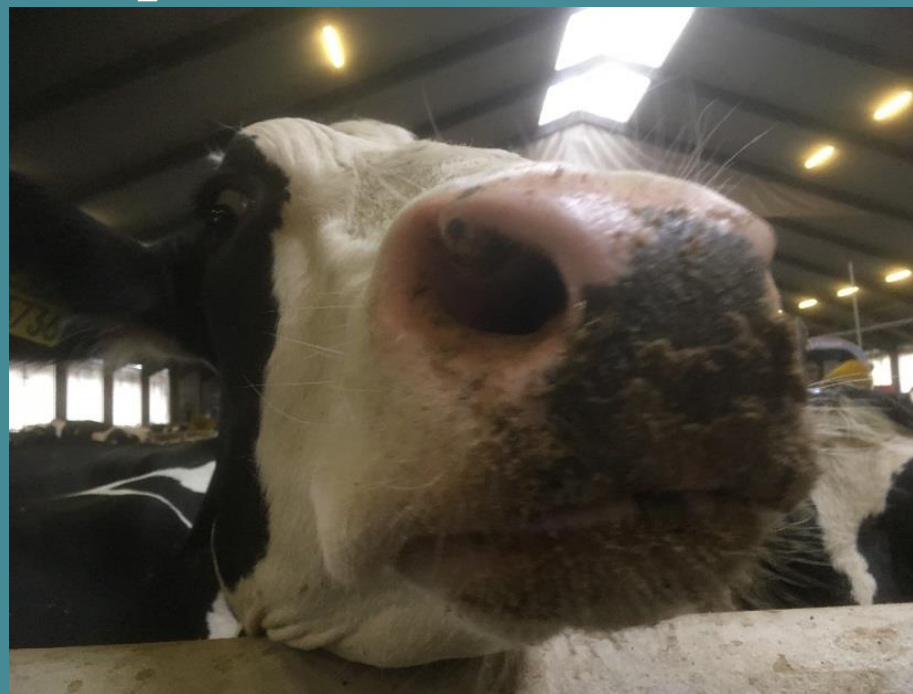

Arbejdsulykker på kvægbrug

Helle Birk Domino,

Arbejds miljøchef, SEGES

24/8 2018

Noget at leve af. Noget at leve for.

Der er heldigvis masser af solstrålehistorier

"...vi har fået tilbudt endnu højere løn andre steder, men vi er så glade for at arbejde under ordnede forhold som vi har her..."

Noget at leve af. Noget at leve for.

- Flere og flere taler arbejdsmiljø og landbrug i samme sætning
- Flere og flere ønsker viden – søger vores arbejdsmiljøkurser
- Super godt samarbejde med myndigheder
- Flere og flere virksomheder med betydning for landbruget har fokus
- I vores egne rækker betyder det mere og mere – fælles arbejdsmiljøpolitik, landsskuet, ampris
- Flere og flere har fokus på at det betyder noget for image, gode arbejdsplads, effektivitet, trivsel, fastholdelse/rekruttering af medarbejdere.

Antal af ulykker i landbruget, 2012-2016

40-80 % af arbejdsulykkerne bliver sandsynligvis ikke anmeldt...

Alvorlighed	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
1 Dødsulykker	6	10	3	3	10	32
2 Alvorlige arbejdsulykker (=> 3 uger)	271	281	255	242	289	1.338
3 Øvrige arbejdsulykker (< 3 uger)	258	265	295	291	289	1.398
I alt	535	556	553	536	588	2.768

kvægbedrifter

2018 (3 dødsulykker pr dd. - min 1 død på kvægbedrift – under nedrivning af gylletank

2017 (5 dødsulykker i alt)

min 2 døde på kvægbedrifter – fundet blandt kvæg i stalden (klemt) hydraulik svigter og skovl falder

2016...min 1 død på kvægbedrift...barn klemt under kørsel på fodervogn

2015...min 1 død på kvægbedrift...landmand dør i mælketank under inspektion

2014...min 1 død på kvægbedrift...under pumpning af gylle fra tank til vogn

2013...min 1 død på kvægbedrift...klemt under traktor, der vælter

2012...min 2 døde på kvægbedrift...angrebet af ko (slår hoved på gulvet), død i fortank under reparation

De hyppigste og alvorlige ulykker

Håndtering af dyr (kvæg og svin)

Arbejde med maskiner

Arbejde i højden

Fald i niveau

Dødsulykker:

1: Maskiner

2: Arbejde i højden

3: Håndtering af halmballer

Landbrugets brancher	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
014100-Avl af malkekvæg	105	119	104	114	121	563
011100-Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø	80	88	99	90	97	454
014610-Avl af smågrise	74	84	97	66	89	410
016100-Serviceydelser i forbindelse med planteavl	49	37	41	51	57	235
014620-Produktion af slagtesvin	38	46	42	34	33	193
015000-Blandet drift	37	42	33	27	35	174
011900-Dyrkning af andre etårige afgrøder	31	43	18	21	23	136
013000-Planteformering	23	16	24	24	14	101
016200-Serviceydelser i forbindelse med husdyravl	24	15	21	21	17	98
011200-Dyrkning af grøntsager og meloner, rødder og rodknolde	17	17	9	26	25	94
014200-Serviceydelser i forbindelse med avl af hestefamilien	17	16	20	21	19	93
014300-Serviceydelser i forbindelse med avl af hestefamilien	19	12	18	18	22	89
014400-Serviceydelser i forbindelse med avl af hestefamilien	7	8	8	10	10	43
014500-Serviceydelser i forbindelse med avl af hestefamilien	14	13	19	13	26	85
I alt	535	556	553	536	588	2.768

“

Over 40 procent af de alvorlige ulykker sker ved håndtering af malkekvæg.

Katrine Krone, kontorchef i Arbejdstilsynet

ÆKSEMPLER PÅ ULYKKER...

En landmand driver en ko frem. Koen bliver nervøs og vil derfra. Landmanden vil møde for den, men koen går bare frem og vælter ham. Landmanden bliver skubbet bagover, falder og slår hovedet i betongulvet. Bliver slået bevidstløs.

En ansat går ind i en kælvningsboks for at se til en nyfødt kalv, hvorefter moderen går til angreb. Den ansatte bliver klemt op mod forværk i boksen, og koen slår hovedet ind mod hendes ryg og bækken.

En ansat vil med hænderne fjerne noget ophobet græs i en græssnitte. På rund af mærke opdager den ansatte ikke, at knivcylinderen stadig roterer svagt rundt. Venstre ringfinger bliver næsten skåret helt over.

En landmand er ved at afkoble kreaturvognen fra traktoren. Støttebenet brækker, hvorefter vognen falder på landmandens fod.

En landmand kravler op på taget af maskinhuset for at udskifte tagplader. Landmanden mister balancen og falder igennem taget.

En ansat er på vej ned ad en stige. Foden glider, da den ansatte er på det andet sidste trin. Han forsøger at tage fra, men lander i stedet på armen.

ULYKKER HOS MÆLKEPRODUCENTER

Landbruget er én af de brancher, hvor der sker flest alvorlige arbejdsulykker. Ulykkerne fører typisk til brækkede arme og ben, hjernerystelser og knuste hænder. Der sker desværre også mange dødsulykker i landbruget.

42%
af de alvorlige ulykker
sker ved håndtering af
kvæg

13%
af de alvorlige
ulykker sker ved fald
fra højden

19%
af de alvorlige ulykker
sker ved arbejde med
maskiner

Der har siden 2012
været en stigning i
antallet af ulykker
ved håndtering af
kvæg. Over halvdelen
af ulykkerne med
dyr sker for de 16-29
årige.

3 UGER ELLER MERE!
Så meget sygefravær medfører de alvorlige ulykker.

Læs mere på at.dk/ulykker-i-landbruget

Unge overrepræsenteres blandt alvorlige og øvrige arbejdsulykker. Ældre overrepræsenteres blandt dødsulykker

Tabel 6: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på skadelidtes alder og skadens følger (alvor)

Alder	1 Dødsulykker	2 Alvorlige arbejdsulykker (=> 3 uger)	3 Øvrige arbejdsulykker (< 3 uger)	I alt
0 - 17 år	1	40	49	90
18 - 24 år	1	265	335	601
25 - 29 år		194	183	377
30 - 34 år	1	157	164	322
35 - 39 år	2	114	135	251
40 - 44 år	4	101	115	220
45 - 49 år	3	121	124	248
50 - 54 år	4	96	132	232
55 - 59 år	3	109	65	177
60 - 64 år	2	44	45	91
65 + år	11	72	22	105
Alder uoplyst		25	29	54
I alt	32	1.338	1.398	2.768

Sikkerhedskultur blandt unge skal forbedres

Mere og bedre undervisning på skoler

Vigtigt m rollemodeller på landbrug (ejer, driftsleder)

Oplysning og instruktion

For næsten 40 % af ulykkerne er skadelidte mellem 18 og 29 år. Aldersgruppen 18-24 år alene udgør 25 % af ulykkerne.

En tredjedel af dødsulykkerne vedrører personer over 65 år.

Vigtigste fokusområder under Arbejdstilsynets indsats pt.

- Ulykkesrisici

- Arbejde med dyr – klemt, trådt på, spark. Kendskab til dyrene, instruktion og tilsyn.
- Arbejde med maskiner – også instruktion, Service, rengøring og vedligehold, afskærmninger mv.
- Fald fra højden – alle relevante steder.
- Fald, glid og snublen i niveau. Opmærksomhed på rod og uorden, huller og glatte gulve.
- Andre risici, fx lukkede rum, gylle (svovlbrinte)

- Ergonomi

- Især løft af sække, spande, kadaver, levende dyr + arbejdsstillinger ved malkning

Mange fokus emner og mange steder at formidle...

- **Safetywalk** er generelle og alt tages op
- **Grovfoderekskursion** (ensilagesiloer, mælkekøletanke, håndtering af dyr, ergonomi)
- **Kvægkongres** – stand og indlæg
- **3. oktober 2018 (arbejds miljøkonference)** målrettet det grønne område

Kurser for arbejdsmiljørepræsentanter og ledere i landbruget incl. opfølging

Noget at leve af. Noget at leve for.

2018 aktiviteter fortsat

- **Arbejds miljøpris** fortsætter
 - DLBR som medspiller (LandboNord går foran og støtter),
- **Topdanmark Arbejdsliv** fortsætter
 - Alle landbrug der anmelder en ulykke får tilbudt et gratis forebyggende besøg – tag imod!
- Dialog med **myndigheder** og **interessenter**
 - Beskæftigelsesministeriet, Arbejdstilsynet, forsikrings selskaber og producenter
- Producerer **film** med personlige fortællinger **”ulykken der ændrede mit liv”**

Noget at leve af. Noget at leve for.

Fokus på dyrs signaler – mere af det!

<https://player.vimeo.com/video/235864200>

- Kurser – 4 stk i sikker kvæghåndtering – især glade for den praktiske del
- Kvægkongres – 2 præsentationer for fulde huse – ca 500 hørte indlæg
- Faktaark, nyhedsbreve, fb opslag, topdk besøg ved forulykkede

Landbrug & Fødevarers arbejdsmiljøpolitik – hvordan får vi den mere i spil?

Danne rammen for at løse væsentlige arbejdsmiljøudfordringer i landbruget og medvirke til at italesætte og synliggøre, at L&F arbejder proaktivt for at fremme et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

Arbejdsulykker

Initiativer der bidrager til at knække kurven for antallet af arbejdsulykker.

Nedslidning

Initiativer der forebygger muskel- og skeletbelastninger.

Mere viden om sikkerhed og arbejdsmiljø

øge fokus på og viden om sikkerhed og arbejdsmiljø blandt unge, bedriftens ledere, arbejdsmiljørepræsentanter og udenlandske medarbejdere.

Positive indsatser

Arbejdsmiljømæssige initiativer der bidrager til, at landbruget har attraktive arbejdspladser og kan rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere.

Arbejdsmiljø som strategisk ledelselement i landbruget

Initiativer der bidrager til at arbejdsmiljøet indtænkes på alle ledelsesniveauer og prioriteres og integreres i dagligdagen på bedrifterne.

Noget at leve af. Noget at leve for.

ERFA grupper – sikkerhed på dagsordenen

Erfaring fra kurser

”...vi ved det godt, men vi har oftest for travlt og vi er utålmodige”

”...de unge kender ikke altid teknikkerne”

- **Book et indlæg om sikkert og effektiv håndtering af kvæg til erfagruppen.**

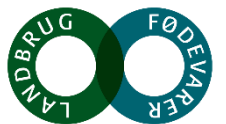
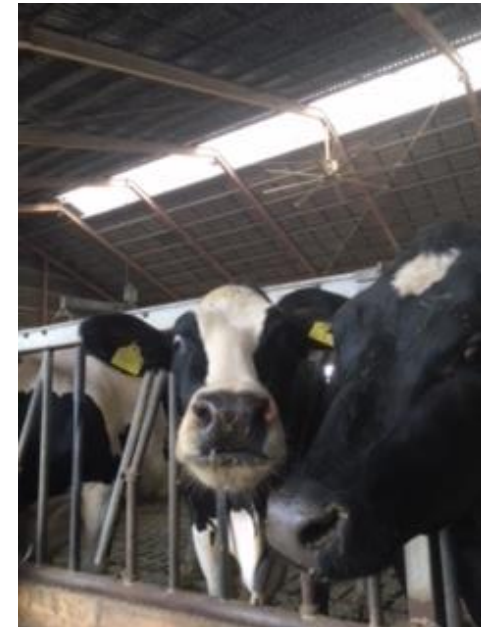
E-learning omkring sikker håndtering af kvæg

- Der er masser af materiale til udvikling af e-learning
- Film, illustrationer, gode råd
- Til brug for
 - Skoler
 - Personalemøder
 - erfamøder
 - Instruktion generelt

Noget at leve af. Noget at leve for.

Kombineret med praktiske tiltag..

Tak for opmærksomheden

Noget at leve af. Noget at leve for.

